

VÝROČNÁ SPRÁVA 2023

Európskeho zoskupenia územnej spolupráce PONTIBUS s ručením obmedzeným

V roku 2023 Zoskupenie pokračovalo vo svojej odbornej činnosti v súlade s ustanoveniami Stanov a s rozhodnutiami Zhromaždenia, ktorá sa zamerala na úspešné pokračovanie a ukončenie už začatých projektov.

I. AKČNÝ PLÁN RE-START

Akčný plán RE-START bol ukončený v roku 2023 v rámci Programu Spolupráce INTERREG V-A SK-HU, v ktorom sa zúčastnil 23 projektových partnerov.

Cieľovým územím RE-START-u je Dolné Poiplie, pri hranici Nitrianskej a Peštianskej župy. Táto oblasť čelí mnohým problémom, hlavne starnúcej populácii a nezamestnanosti. V oblasti je veľmi nízka hospodárska aktivita, nie je tu významný priemysel, mestské a nevyužité hospodárske zóny. Cieľom akčného plánu RE-START je zvýšenie zamestnanosti prostredníctvom rozvoja existujúcich príležitostí, s osobitným dôrazom na inaktívnych obyvateľov v ešte aktívnom veku. Dôležitú úlohu bude okrem toho zohrávať rozvoj služieb prispôbených potrebám starnúceho obyvateľstva a podpora aktívneho starnutia.

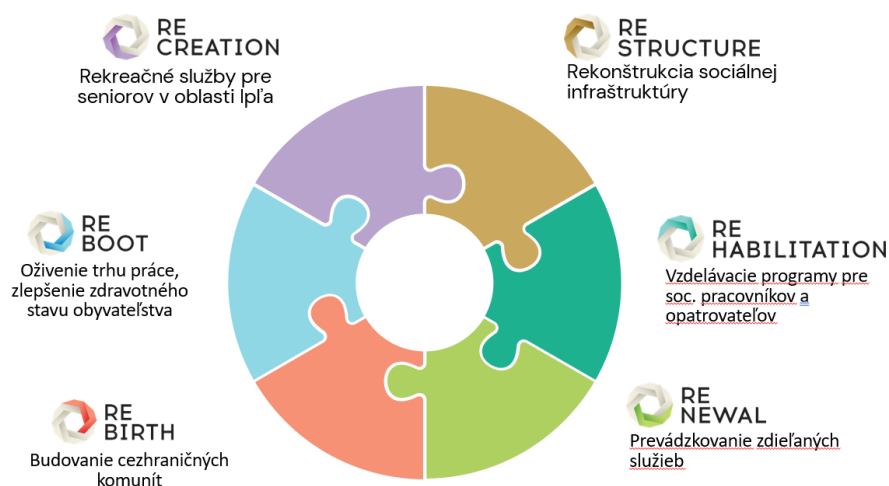
Akčný plán bol predložený Zoskupením na výzvu Programu spolupráce INTERREG V-A Slovenská republika - Maďarsko a prešiel dvojkolovým výberovým procesom. Na základe vypracovaného projektového materiálu sa 16. apríla 2019 monitorovací výbor rozhodol podporiť akčný plán RE-START. Implementácia akčného plánu sa začal 1. júla 2019 a potrvá až do 31. decembra 2023, avšak v nasledujúcom polroku, bude musieť vykonať značné množstvo úloh súvisiacich s výkazníctvom a účtovníctvom.

Akčný plán RE-START pozostáva z siedmich samostatných projektov. Akčný plán získal od Riadiaceho orgánu dotáciu vo výške 3 961 786,73 EUR, medzičasom sa však výška dotácie zvýšila vďaka dodatočným dotáciám poskytnutým Riadiacim orgánom.

Úplnú koordináciu akčného plánu RE-START a všetky komunikačné úlohy v rámci tohto projektu vykonáva EZÚS PONTIBUS. Okrem toho EZÚS PONTIBUS zohráva dôležitú úlohu pri monitorovaní a koordinácii vykonávania každého projektu, pri príprave a predkladaní odborných a finančných správ, pri podpore manažérskych úloh jednotlivých partnerov a taktiež pri zabezpečení náležitej analýzy a riadenia rizík pre celý akčný plán. Hlavnou úlohou projektového manažmentu je pomáhať a dohliadať na zmluvné, implementačné a oznamovacie povinnosti jednotlivých projektov. Okrem toho sa každá komunikácia týkajúca sa akčného plánu so Sekretariátom, Riadiacim orgánom a auditom prvej úrovni uskutočňuje prostredníctvom EZÚS PONTIBUS. Taktiež sa zabezpečuje nepretržité informovanie

a koordinácia partnerov, ktorá zahŕňa okrem osobných, elektronických a telefonických konzultácií aj prípravu informačných materiálov a šablón dokumentov.

RE-START AKČNÝ PLÁN

V správe EZÚS PONTIBUS za rok 2022 boli prezentované prvky projektu realizované ešte v roku 2022, v tejto správe sú uvedené iba projekty ukončené v roku 2023 a dosiahnuté výsledky:

Projekt RE-STRUCTURE - SKHU/1802/3.1/043

Vedúci partner:

Obec Salka (SK)

Partneri:

Obec Chľaba (SK)

Samospráva mesta Szob (HU)

Samospráva obce Kemence (HU)

Samospráva obce Bernecebaráti (HU)

Projekt RE-STRUCTURE bol chrbticou celého akčného plánu, v rámci ktorého bol vytvorení v obciach Salka, Chľaba a Szob spolu 70 ubytovacích miest v zariadeniach sociálnej starostlivosti pre seniorov a prostredníctvom ktorých sa ponuka v danom sektore prispôsobí zvýšenému dopytu spôsobeného starnutím populácie.

Novovznikajúce prvky infraštruktúry posilňujú miestny pracovný trh a zároveň vytvárajú príležitosť na rozvoj sektora služieb zameraných na starostlivosť o seniorov (tzv. „silver economy“). O všetkých stavebných projektoch možno konštatovať, že svoju novú funkciu nadobudnú rekonštrukciou pôvodných budov vo vlastníctve samospráv, ktoré však boli doteraz nevyužívané alebo neslúžili svojmu zámeru.

Sociálne zariadenie v obci Szob

Sociálne zariadenie Védőszárny v obci Szob poskytuje primerané ubytovanie a starostlivosť pre 32 starších ľudí. Inštitúcia poskytne primerané ubytovanie a starostlivosť pre 32 seniorov. Na ploche takmer 500 m² bude vytvorená jedna štvorposteľová, šesť trojposteľových a päť dvojposteľových izieb a v rámci projektu bolo zakúpené aj potrebné vybavenie. Vďaka tejto investícii vznikol 11 nových pracovných miest. Doterajšie zariadenie pre seniorov v Szobe zostane v prevádzke aj naďalej, mesto tak spolu s novými kapacitami bude mať k dispozícii pre seniorov celkom 50 ubytovacích miest. Celkové náklady na projektovú časť (vrátane výstavby, nákupu zariadení a ďalších súvisiacich služieb) sú 872 160,38 EUR.

Centrum Burda v Chľabe poskytuje okrem 28-lôžkovej pobytovej starostlivosti aj rehabilitačné služby (solná miestnosť, relaxačné terapie, fytooterapia, aromaterapia) na rôzne v regióne jedinečné liečebné procedúry, ktoré môžu využívať nielen miestny obyvatelia, ale aj obyvatelia z prihraničnej oblasti. Projekt realizovaný obcou Chľaba úzko súvisí s ďalším projektom akčného plánu RE-CREATION, z ktorého bolo obstarané vybavenie inštitúcie. Celkové náklady na projektovú časť (nákup stavby a vybavenia z projektu RE-CREATION spolu s ďalšími súvisiacimi službami) sú 975 877,63 EUR.

Centrum Burda v Chľabe (na obrázku zľava: Ing. Tibor Csenger - podpredseda NSK, Ing. Branislav Becík, PhD. - predseda NSK, István Szabó - predseda Peštianskej župy, Ing. Gergely Izrael, PhD.- starosta Chľaba

Veľkou výzvou a zároveň rizikom projektu bol výrazný nárast cien stavebného a iného materiálu, ktoré sme riešili za neustálej konzultácie so Spoločným sekretariátom a Riadiacim orgánom programu. Projekt bol ukončený do termínu 31.12.2023. Sociálne zariadenie v Salke bol odovzdaný už v roku 2022.

Vedúci partner: Samospráva obce Bernecebaráti (HU)
Partneri: Samospráva obce Kemence (HU)
Mesto Štúrovo (SK)

Hlavným cieľom projektu je vytvorenie zdieľaných služieb, ktoré poskytnú nákladovo efektívne a ekonomicky životaschopné riešenia pri plnení niektorých úloh už existujúcich respektíve v rámci akčného plánu RE-START novovznikajúcich zariadení sociálnych služieb v regióne dolného Poiplia.

Ďalší projekt akčného plánu RE-START s názvom RE-STRUCTURE spomínaný vyššie, je zameraný na rekonštrukciu objektov, ktoré poskytnú priestory pre sociálnu kuchyňu v obci Bernecebaráti a práčovňu v obci Kemence, oba tieto projekty sú navzájom úzko prepojené. Z projektu RE-NEWAL zabezpečili kompletne vybavenie potrebné pre poskytovanie zmieňovaných služieb.

Slávnostné odovzdanie sociálnej kuchyne v obci Bernecebaráti

V obci Bernecebaráti bola vybudovaná sociálna kuchyňa s približnou kapacitou 550 jedál denne, ktorá predstavuje pokrokový a ekonomicky výhodný systém stravovania a plnenia iných cieľov pre sociálne inštitúcie a zariadenia pre seniorov v regióne. Nové zariadenie poskytuje vynikajúce podmienky pre personál kuchyne s profesionálnym vybavením. V rámci projektu bolo okrem kuchynského vybavenia a náradia zakúpené aj vozidlo prispôbené na prepravu hotových jedál a surovín, ktoré uľahčí chod kuchynskej obsluhy. Náklady na prvok projektu (vrátane stavby realizovanej v projekte RE-STRUCTURE a majetku nadobudnutého v projekte RE-NEWAL a ďalších súvisiacich služieb) sú 537 605,91 EUR.

Vybudovaním práčovne v obci Kemence zamerala na uľahčenie každodenného chodu inštitúcií v regióne a zabezpečenie ľahko dostupnej a ekonomickej práčovne. Moderné a dobre vybavené zariadenie poskytuje služby s dvomi novými priemyselnými práčkami, dvomi sušičkami bielizne a žehličkou s vysokým štandardom kvality. Do osady bolo zakúpené aj vozidlo vhodné na prepravu rôzneho textilu. Náklady na prvok projektu (vrátane stavby realizovanej v projekte RE-STRUCTURE a majetku nadobudnutého v projekte RE-NEWAL a ďalších súvisiacich služieb) sú 293 298,19 EUR.

Vedúci partner: Burda, n.o. (SK)
Partneri: Ipeľské Kultúrne a Turistické združenie (SK)
Kultúrne a turistické združenie v Bernecebaráti (HU)
Dunakanyar Ipoly Börzsöny Területfejlesztési Nonprofit Kft. (HU)
Samospráva obce Ipolydamásd (HU)

Cieľom projektu je rozšíriť ponuku rekreačných služieb o služby nového typu, ktoré by zvýšili záujem o voľnočasové aktivity pre seniorov medzi miestnymi obyvateľmi a napomohli organizovaniu komunitných programov pre miestnych seniorov. Projekt počíta aj s rozvojom lokálneho turizmu a vďaka investičným zámerom pozitívne ovplyvní aj miestny pracovný trh. Zámerom maďarských a slovenských partnerov participujúcich na projekte je vybudovanie nových komunitných priestorov respektíve miest poskytujúcich nové typy služieb v štyroch obciach regiónu, kde sa v rámci neskôr realizovaných projektov akčného plánu môžu rozbehnúť aktivity podporujúce aktívne starnutie.

Ipeľské Kultúrne a turistické združenie rozšíril Ľudový dom o novú časť budovy s remeselnými funkciami. Za uplynulých dvadsať rokov sa tu uskutočnili tábory pre viac ako jedenásttisíc detí, a tak pomaly prerástli existujúcu budovu.

Stavba je postavená z konopného betónu. Samotný materiál neplesnivie, nenapádajú ho ploštice či hlodavce kvôli obsahu vápna a materiál je úplne ohňovzdorný. Konopný betón je nehorľavý, má veľmi dobrú paropriepustnosť. Pre konopný betón sa rozhodli preto, lebo primiešavanie konope do stien je starodávna technika, ktorú by chceli prinavrátiť do súčasnosti. Organizovali sme aj deň otvorených dverí pre záujemcov o stavanie z konopného betónu.

Celkové náklady na projektovú časť (vrátane výstavby, nákupu zariadení a iných súvisiacich služieb) sú 487 426 EUR.

Slávnostné odovzdanie v Salke

Obnovili Lastovičie hniezdo v obci Bernecebaráti, čo znamená nielen fyzické rozšírenie, ale aj rozšírenie funkcií, vďaka čomu je vhodný na organizovanie komunitných podujatí a aktivity pre ľudí žijúcich na oboch stranách hranice, čím prispievame k rozšíreniu komunitných služieb, ktoré už v tejto osade existujú a fungujú. V rámci rozširujúcich sa funkcií Lastovičieho hniezda slúži okrem rekreácie - najmä školopovinných detí - aj vzdelávacím účelom, okrem toho, že budova poskytuje dočasnú pomoc tým, ktorí zápasia s bytovou krízou alebo ťažkosťami pri obžive.

Samospráva obce Ipolydamásd založil vzdelávacie centrum. Stavba je dokončená a obstarali aj vybavenie. Vzdelávacie centrum ponúka ľuďom žijúcim v prihraničnej oblasti možnosť rozvíjať svoje zručnosti, získavať nové vedomosti a aktívne sa zapájať do komunitného života. V budove sú priestory vhodné na usporiadanie viacerých typov vzdelávacích podujatí a konferencií.

Celkové náklady na projektovú časť (vrátane výstavby, nákupu zariadení a iných súvisiacich služieb) sú 301 828,83 EUR.

Vzdelávacie centrum v obci Ipolydamásd

Okrem priestorov vhodných na interiérovú rekreáciu pribudli aj investície podporujúce vonkajšie aktivity. Dunakanyar-Ipoly-Börzsöny nezisková spoločnosť pre územný rozvoj s ručením obmedzeným zastreší systém elektrobicyklov, a v rámci projektu zakúpili celkovo 21 kusov. Na úschovu požičovní bicyklov je zriadená aj zabezpečená úschovňa bicyklov. V blízkosti budovy sa nachádzajú aj vonkajšie cvičebné zariadenia vhodné na cvičenie pre seniorov.

V rámci tohto projektu bolo obstarané vybavenie pre Burda Centrum v Chľabe (projekt RE-STRUCTURE). V rámci projektu RE-CRATION boli okrem vybavenia rehabilitačného oddelenia zakúpené okrem iného aj posilňovacie stroje, masážne lôžka, telocvične, posilňovacie stroje, soľná jaskyňa na liečbu rôznych respiračných, kožných a vytvorili sa aj iné choroby.

Aj v prípade tohto projektu predstavuje veľkú výzvu a riziko výrazný nárast cien stavebného a iného materiálu, ktorý sa snažíme riešiť technickými úpravami za súčasnej konzultácie so Spoločným sekretariátom a Riadiacim orgánom programu INTERREG.

Vedúci partner:	Základná organizácia Maďarského spoločenského a kultúrneho zväzu na Slovensku – Csemadok Želiezovce (SK)
Partneri:	Ipeľské Kultúrne a Turistické združenie (SK) Kultúrne a turistické združenie v Bernecebaráti (HU) Dunakanyar-Ipoly-Börzsöny Területfejlesztési Nonprofit Kft. (HU)

V rámci projektu RE-BIRTH sa vo viacerých obciach dolného Ipľa organizovali rôzne kultúrne, tradičné a športové podujatia, ale aj školenia a prednášky.

Csemadok Želiezovce ako vedúci partner organizoval veľkú väčšinu podujatí v rámci projektu. Jedným z hlavných cieľov programov bol odovzdávanie vedomostí mladým ľuďom, počas ktorých staršia generácia učila prípravu tradičných jedál zainteresovaných mladých ľudí. Okrem toho sa organizovali festivaly významné z hľadiska zachovania tradície (napr. oberačka, fašiang). Uskutočnil sa cyklus prednášok poradenstva o životnom štýle, predovšetkým pre staršiu vekovú kategóriu, počas ktorých sa záujemcovia zúčastnili prednášok o ochrane zdravia, životnom štýle a duševnom zdraví.

Kultúrne a turistické združenie v Bernecebaráti predstavil miestne remeselné. Záujemcovia sa mohli naučiť pletenie košíkov, výrobu palácovej flauty, pletenie, háčkovanie a šitie. Tí, ktorí uprednostňujú aktívnejšiu zábavu, sa mohli zúčastniť púte ku kaplnke Nemeshegyi a spolu s výstavou bol zorganizovaný spomienkový beh a cyklojazda Alajosa Szokolyiho. Na jednotlivé podujatia prichádzali návštevníci aj zo širšieho regiónu.

Dunakanyar-Ipoly-Börzsöny Területfejlesztési Nonprofit Kft. organizovala IT školenia a školenia v oblasti rozvoja duševného zdravia špeciálne pre starších ľudí.

Celkový rozpočet projektu RE-BIRTH je 313 652,6 EUR.

V rámci akčného plánu RE-HABILITATION a RE-BOOT projekty už boli ukončené.

II. PRÍPRAVA TURISTICKÉHO AKČNÉHO PLÁNU

Občianske združenie PRO SAAG o.z. oslovilo Zoskupenie EZÚS PONTIBUS za účelom rekonštrukcie sýpky premonštrátskeho kláštora v Šahách.

PRO SAAG o.z. je mimovládna organizácia so sídlom v Šahách, vytvorená z členov miestnej komunity, ktorej cieľom je zachrániť hodnoty vybudovaného dedičstva v Šahách a umožniť ľuďom spoznať či znovu sa zoznámiť s miestnou históriou osady a jej bývalých obyvateľov s kultúrou.

Dvojvežový rímskokatolícky kostol zasvätený Nebeskej Panne Márii, ktorý v súčasnej podobe postavili jezuiti v roku 1734, stojí na pravom brehu rieky Ipľa vo východnej časti bývalého župného mesta Šahy. Bezprostredne južne od kostola stojí jednoduchá jednoposchodová budova, jediný pozostatok stredovekého premonštrátskeho kláštora, ktorý je v rovnakom veku ako mesto. Dvojpodlažná murovaná stavba bola pôvodne postavená v 12. a 13. storočí a koncom 17. storočia bola obnovená v barokovom štýle, ale zachovala si aj mnohé gotické a renesančné prvky vrátane klenby na východnej

strane. Vďaka stredovekým pozostatkom múrov, oblúkom a vyrezávaným kamenným pamiatkam je budova mimoriadne cenná z architektonického hľadiska.

Občianske združenie plánuje vytvoriť komplexnú turistickú ponuku pre návštevníkov 21. storočia, ktorá vytvorí zážitkovú atrakciu na trhu kultúrneho, gastronomického, cirkevno-historického a wellness turizmu vo vnútornom priestore, bez sezónnych vplyvov a mimo formálneho prenosu poznatkov.

Obnova je založená na týchto pilieroch:

- Múzejný výstavný priestor, interaktívny zážitkový priestor, návštevnícke centrum, vzdelávací priestor
- Komunitné priestory (multifunkčný priestor na podujatia s kultúrnymi programami)
- Komerčné funkcie vhodné pre návštevníkov (pivovar, reštaurácia, obchod so suvenírmi)
- Poskytovanie ubytovania
- Wellness kapacita

Výstavba projektu bola rozfázovaná na základe finančných/ekonomických hľadísk, takže prvou fázou projektu by bola výstavba Magehouse.

Plánovaný obsah prvej fázy projektu:

- kompletná rekonštrukcia historického jadra budovy

o Čiastočná obnova jezuitskej sýpky do pôvodného stavu (17. storočie), ktorá je v súčasnosti v havarijnom stave,

o zriadenie vysokokvalitnej reštaurácie, komunitných priestorov, priestorov pre podujatia a výstavné funkcie,

o obnova bezprostredného okolia kostola, aby bolo vhodné na prijímanie hostí,

o zriadenie zariadení na trávenie voľného času a poskytovanie služieb,

- vytvorenie komplexnej výstavnej témy v hlavnej knižnici, ktorá by bola vhodná pre návštevníkov.

o Vytvorenie interaktívnej výstavnej témy prezentujúcej históriu, poslanie a vieru bývalého premonštrátskeho/jezuitského kláštora a kostola,

o inštalácia moderných multimedialných nástrojov a jedinečných zabudovaných výstavných inštalácií, ktoré z výkladu urobia zážitok,

o vytvorenie vzdelávacieho, filmového premietacieho, kabinetného a múzejno-vzdelávacieho priestoru obohateného o interaktívne prvky,

o zavedenie cieľných programov,

- vývoj hlavnej reštaurácie

o vytvoriť vysokokvalitnú gastronomickú ponuku v súlade s chuťami regiónu - v súlade s ponukou pivovaru,

o vytvorenie vnútorného priestoru pre hostí a recepcie,

o vytvorenie vonkajšej terasy na východnej strane pivnice.

- Zavedenie integrovaného systému riadenia návštevníkov

Náklady na prvú etapu výstavby historického jadra budovy (bývalý premonštrátsky kláštor), vrátane výstavby reštaurácie a kuchyne v dolnej budove, výstavby ďalších miestností potrebných na stravovanie a výstavby technického centra, boli odhadnuté na približne 7 500 000 EUR brutto, pričom prvým míľnikom je konzervácia a stavebné dokončenie jadra budovy.

Na základe našej žiadosti o podporu Ministerstvo zahraničných vecí a obchodu 19. októbra 2023 rozhodlo o poskytnutí dotácie vo výške 774 000 000 HUF, ktorá bude realizovaná v rokoch 2024-2025 spolu s občianskym združením PRO SAAG.

Tento projekt, ako prvý míľnik vyššie opísaného komplexného projektu, sa týka obnovy jadra budovy, ktorá je súčasťou pozostatkov stredovekého premonštrátskeho kláštora v Ipolusii, vrátane obnovy exteriéru budovy a sprístupnenia budovy návštevníkom.

Projekt pomôže obnoviť štruktúru a pamiatku budovy s rozlohou viac ako 400 metrov štvorcových. Opravia sa problémy konštrukčného a stabilizačného typu. Budú obnovené a vymenené renesančné a barokové dekoratívne prvky a okná a dvere, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou vzhľadu budovy. Reštaurátorské práce sa uskutočnia na fasáde a drevených stĺpoch v interiéri budovy, ktoré majú jedinečnú architektonickú hodnotu, vrátane klenutých stropov gotickej kláštornej lode premonštrátskeho kláštora z 13. storočia. Cieľom projektu je vytvoriť vnútorný interaktívny zážitkový priestor prispôsobený potrebám súčasných návštevníkov prostredníctvom inštalácie moderného výstavného priestoru s interaktívnymi prvkami, ktoré odrážajú premonštrátsku a jezuitskú minulosť a historickú časovú os. Cieľom je vytvoriť interaktívnu, zážitkovú výstavu pre 21. storočie, ktorá sa odkloní od informatívnej muzeálnej expozície a preniesie sa do atmosféry premonštrátskeho a jezuitskeho dedičstva. Hlavným cieľom je predstaviť charakteristické priestory bývalého kláštora a bývalej sýpky a spôsob života ľudí, ktorí v nich žili, prostredníctvom série zaujímavostí. S rozvojom tohto projektu bude budova, ktorá je pripravená na užívanie a vybavená výstavným priestorom, po získaní potrebných úradných povolení sprístupnená návštevníkom počas celého roka prostredníctvom prehliadky kultúrneho dedičstva „na helme“.

Týmito zásahmi tento projekt zabezpečí dlhodobé zachovanie premonštrátskej sýpky Ipolyság, ktorá je pamiatkovo chránenou budovou, a jej takmer 800-ročného vzhľadu v súlade s uhorskou historickou minulosťou, čím výrazne prispeje k rozvoju budovy ako novej turistickej atrakcie a turistického lákadla.

Na základe našej žiadosti o podporu bolo 19. októbra 2023 rozhodnuté aj o poskytnutí podpory vo výške 154 000 000 HUF z Ministerstva zahraničných vecí a obchodu na obnovu fasády župného domu v Kemence.

Vonkajšie fasády župného domu Kemence, ktorý je národnou pamiatkou, neboli zrekonštruované už desaťročia. Omiетка na mnohých miestach chýba, čiastočne je oddelená od muriva, omiетка je zle zachovaná a na mnohých miestach sa vyskytujú výkvetý solí. Horné oblasti fasád sú nasiaknuté zrážkami a spodné oblasti nad soklami utrpeli značné technické a estetické škody v dôsledku chýbajúcej izolácie a vody presakujúcej zo zeme. Značné škody spôsobilo aj použitie cementovej omiетки, ktorá neumožňuje prirodzené odparovanie vody. V súčasnosti je vyblednutá a poškodená farebnosť fasád stará niekoľko desaťročí, nie je autentická a neodráža pôvodnú historickú farebnosť, keďže mnohé barokové dekoratívne prvky boli natreté nekvalitným, neinšpiratívnym spôsobom namiesto autentickéj architektonickej farebnosti, ktorá kedysi dodávala fasáde harmonický vzhľad.

Projekt zahŕňa kompletnú a komplexnú obnovu vonkajšej fasády s rozlohou približne 1 100 metrov štvorcových. Odstránia sa predchádzajúce technické problémy a v správnych vrstvách sa naniesie nová, zachovalá vápenná omiетка v súlade so zásadami pamiatky, ktorá bude zadržiavať soľ a odparovať vlhkosť. Obnovia sa barokové dekoratívne prvky ako neoddeliteľná súčasť vzhľadu budovy. Na základe reštaurátorských štúdií sa obnoví pôvodná, estetická, harmonická a autentická architektonická farebnosť fasády a obnovia sa stenové panely a časti v príslušnej farebnosti. Zadná fasáda bude tiež opatrená novými prvkami (rímsy, lišty, prípadné slepé okenné rámy), aby sa obnovili historické proporcie (treba poznamenať, že súbežne s obnovou fasády sa bude realizovať aj projekt TOP Plus na zateplenie sokla budovy, čím sa vyrieši problém zatekania vody zospodu, a to ešte pred začatím obnovy fasády).

Týmito zásahmi tento projekt zabezpečí dlhodobú údržbu a vzhľad historických fasád hradu, čím výrazne prispeje k rozvoju objektu ako nového turistického návštevníckeho centra (vrátane vytvorenia jedinej hradnej expozície v historickom Uhorsku) a jeho rozvoju na turistickú atrakciu.

III. PROGRAM SPOLUPRÁCE INTERREG VI-A MAĎARSKO-SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Do výzvy na predkladanie ponúk programu INTERREG VI-A Maďarsko-Slovenská republika s kódom HUSK-2302 boli podané 4 žiadosti s účasťou EZÚS PONTIBUS.

1. **„Millway – Zachovanie dedičstva vodných mlynov v Dolnom údolí Ipľa“**
(HUSK/2302/1.2/157)

Účelom projektu Millway je podporiť zachovanie fyzického a intelektuálneho dedičstva vodných mlynov, ktoré sa kedysi nachádzali vo veľkom počte pozdĺž Dolného Ipľa, a odovzdať ich ďalším generáciám. V rámci projektu bude vytvorená Mlynská trasa, ktorej dva koncové body sú Zalaba a Kóspallag. V týchto obciach bude prebiehať rekonštrukcia/výkop budovy mlyna a ruiny mlyna, pričom na ostatných staniach trasy budú zriadené mlynské pamätné body, kde bude každý moment prevádzky mlynov prezentovaný interaktívnou formou nástroje a hry a zaujímavosti súvisiace s mlynmi v osade a širšom regióne budú vysvetlené v texte informácie, ktoré budú doplnené o väčší informačný balík s obrazovým a zvukovým obsahom na webovej stránke. Infraštruktúrne investície projektu doplníme aj podujatiami. Na podujatí „Z poľnohospodárskej pôdy na stôl“ v Ľudovom dome v Salke predstavujeme mladým ľuďom tradičné poľnohospodárske postupy a s názvom „Malomünnep“ vytvárame ideálne podujatie pre rodiny.

Vedúcim partnerom je EZÚS PONTIBUS, ďalšími partnermi sú obec Zalaba (SK), obec Vámosmikola (HU), obec Pastovce (SK), obec Márianosztra (HU) a obec Kóspallag (HU) a ako mimorozpočtový partner sa zapojilo Ipeľské Kultúrne a Turistické združenie (SK) a združenie Pandal (HU).

Plánované celkové náklady projektu: 1 215 969,54 EUR, z toho 95 % v Maďarsku a 92 % na Slovensku bude financovaných v rámci spolufinancovania Európskej únie a z národného spolufinancovania.

Počas projektu sa EZÚS PONTIBUS okrem koordinačných úloh podieľa na činnostiach súvisiacich s projektovaním stavieb, verejným obstarávaním zhotoviteľov a technickým dozorom stavby. Plánovaný rozpočet pre EZÚS PONTIBUS je 168 270,1 EUR.

2. **„SavE-in - Cezhraničná sieť zelených plôch, spolupráca pri zachovaní prírodného dedičstva pre budúce generácie v Ostrihome, v Želiezovciach a vo Vámosmikole“** (HUSK/2302/1.2/145)

V rámci projektu Save-in plánujeme realizovať ekologickú revitalizáciu zelených plôch na troch lokalitách. V Ostrihome vznikne verejný park Sziget-Liget na ostrove Prímás s obnovou plôch rastlín a biotopov, vytvorením zrubového javiska, ihrísk a náučného chodníka Liget. V Želiezovciach prebieha revitalizácia parku Francza Schuberta v okolí zámku Esterházy-Huszár, obnova drevín v parku a zvýšenie biodiverzity v podraze a vznikne náučný chodník, ktorý podporuje vytváranie postojov. Na treťom mieste vo Vámosmikole bude tiež obnovený park zámku Esterházy-Huszár s vybudovaním dreveného prekrytia mosta cez potok Börzsöny, obnovou náletovej vegetácie na druhej strane potoka, resp. vytvorenie náučného chodníka.

Hlavným žiadateľom je Magistrát okresu Ostrihom (HU), ktorý predložil návrh projektu spolu s mestským úradom Želiezovce (SK), magistrátom Vámosmikola (HU) a EZÚS PONTIBUS (HU-SK). Do projektu sa zapojilo niekoľko miestnych organizácií ako partneri bez rozpočtu.

Plánované celkové náklady projektu: 1 867 869,71 EUR, z toho 95 % v Maďarsku a 92 % na Slovensku, financovaných v rámci spolufinancovania Európskej únie a národného spolufinancovania.

S cieľom vytvoriť cezhraničnú sieť zelených plôch organizuje EZÚS PONTIBUS udalosti, podujatia, akcie, ktoré menia život, a ukazuje možné riešenia a výzvy boja proti klimatickým zmenám a adaptácie na klimatické zmeny na príklade miestnych a krížových - hraničná regionálna zelená infraštruktúra. Plánovaný rozpočet pre EZÚS PONTIBUS je 101 165,4 EUR.

3. **"DANUFLY - Dunajský kvet, ako veľvyslanec živého Dunaja: zapojenie občanov, cezhraničná spolupráca, podpora reprodukčnej kapacity"** (HUSK/2302/1.2/068)

Kvet dunajský (Ephoron virgo) je chráneným druhom hmyzu. Na jeho rozmnožovanie sú nevyhnutné nenarušené, prirodzené štrkové lôžka a prirodzené riečne úseky. Naším cieľom je posúdiť faktory, ktoré ohrozujú prežitie dunajského kvetu a ktoré prispievajú k zabezpečeniu podmienok nevyhnutných na prežitie druhu. Zníženie nebezpečenstiev je možné dosiahnuť prostredníctvom cezhraničnej a medzisektorovej spolupráce medzi zainteresovanými stranami, čo možno dosiahnuť zmenami politiky, spoločenskou angažovanosťou, posilnením dialógu a spolupráce medzi odvetvami, ako aj prieskumami a osvedčenými postupmi vo vybraných oblastiach vzorky. Zvyšovaním povedomia o druhu a s ním spojených pozitívnych emócií by sme chceli dosiahnuť/propagovať, aby sa dunajský kvet stal symbolickým/ikonickým druhom živého Dunaja, akýmsi veľvyslancom; a aby sa dunajský kvet stal v regióne známym fenoménom, ktorý posilní imidž krajín na Dunaji a rozšíri jeho turistickú paletu.

Hlavným žiadateľom je Nadácia WWF World Nature Fund Hungary, ďalšími partnermi sú Bratislavské regionálne ochrannárske združenie (SK), Riaditeľstvo národného parku Duna-Ipeľ (HU), Univerzita Komenského v Bratislave (SK), Univerzita Eötvösa Loránd (HU) a PONTIBUS ETT (HU-SK).

Plánované celkové náklady projektu: 1 102 796,6 EUR, z toho 95 % v Maďarsku a 92 % na Slovensku, financovaných v rámci spolufinancovania Európskej únie a národného spolufinancovania.

Počas projektu bude PONTIBUS ETT predovšetkým pomáhať pri realizácii projektu zapojením miestneho obyvateľstva, organizovaním podujatí, kontaktovaním a zapojením miestnych kľúčových hráčov. Plánovaný rozpočet PONTIBUS ETT je 107 520 EUR.

4. **PRIMEWATER - "Spoločná obecná príprava na riadenie rizík havarijného znečistenia v povodí v cezhraničnej spolupráci"** (HUSK/2302/1.2/065)

Cieľom projektu PRIMEWATER je vybaviť prihraničné obce (okres Pešť, okres Nitra) poznatkami súvisiacimi s prevenciou a riadením havárií spôsobených katastrofami v rámci cezhraničnej spolupráce. Združenie rozvoja osídlenia bude zodpovedné za hodnotenie pripravenosti samospráv na katastrofy, ako aj za predbežnú identifikáciu prítomnosti potenciálnych zdrojov nebezpečenstva a zdrojov znečisťovania, za koordináciu vykonávania meraní a environmentálnych správ, za vykonávanie tzv. modelovanie potenciálnych znečisťujúcich látok a na realizáciu programov prípravy osídlenia v maďarských osadách. Ako pilotný projekt Chľaba vyvíja spoločný protokol cezhraničného manažmentu katastrof a plán mobilnej priehrady (Chľaba-Szob-Ipolydamásd). Pilotný projekt Városrehabilitáció18 Nonprofit Zrt., skúma možnosti rekultivácie už znečistených území (Cséryho sídlisko).

Hlavným žiadateľom je Združenie pre rozvoj osídlenia (HU), ktoré predložilo návrh projektu v partnerstve s Városrehabilitáció18 Nonprofit Zrt (HU), samosprávou Chľaba (SK) a EZÚS PONTIBUS (HU-SK).

Plánované celkové náklady projektu sú 998 352,18 EUR, z toho 95 % v Maďarsku a 92 % na Slovensku bude financovaných v rámci spolufinancovania Európskej únie a národného spolufinancovania. Asociovaným partnerom 24-mesačného projektu je Ministerstvo vnútra SR, Budapest Capital XVIII. obvod obce Pestszentlőrinc-Pestszentimre a podporované Ministerstvom vnútra Maďarska.

EZÚS PONTIBUS využije svoje cezhraničné spojenia na hodnotenie pripravenosti miestnych samospráv na katastrofy a na identifikáciu prítomnosti potenciálnych zdrojov nebezpečenstva a znečistenia v osadách. Plánovaný rozpočet EZÚS PONTIBUS je 294 162,12 EUR.

IV. INTERREG VI-A MAĎARSKO-SLOVENSKÁ REPUBLIKA, FOND MALÝCH PROJEKTOV

Zoskupenie bolo úspešné vo výzve na predkladanie ponúk Fondu malých projektov INTERREG VI-A Maďarsko-Slovenská republika Programový kód HUSK/SPF/2301 projekt s názvom „Realizácia cezhraničných podujatí, ktoré posilňujú regionálnu identitu“, HUSK/SPF/2301/3.2/339 s evidenčným číslom prihlášky.

Cieľom projektu je realizovať cezhraničné podujatia, ktoré podporujú vytváranie nových cezhraničných vzťahov. Naším cieľom je predstaviť gastronomické a iné kultúrne hodnoty regiónu hosťom z druhej strany hranice, a tým vytvoriť nové personálne a organizačné vzťahy v cieľovom prihraničnom regióne (okres Szob, okres Nové Zámky, okres Levice). V rámci projektu bude zorganizovaný Gastrofestival v Želiezovciach a spoločná obaračka a vinobranie v Ipeľskom Sokolci. Ďalším cieľom projektu je poskytnúť aktérom v regióne možnosť budovať vzťahy a rozvíjať partnerstvá. V rámci projektu sa uskutoční aj konferencia, ktorá priblíži fungovanie EÚ a možnosti využitia dotácií, čím sa podporí vytváranie projektov prekračujúcich aj hranice regiónu.

V. TURISTICKÝ AKČNÝ PLÁN

V roku 2023 sme pokračovali v príprave turistického akčného plánu pre Dolné Poiplie a povodie rieky Hron. Naším strednodobým cieľom je pomôcť regiónu stať sa jednotnou destináciou pre návštevníkov, ktorú bude tvoriť sieť spolupracujúcich atrakcií, diferencovaných podľa charakteristík sídiel a založených na rôznych formách atrakcií. Základom by mohol byť akčný plán podobný akčnému plánu RE-START v rámci Programu spolupráce INTERREG Slovenská republika-Maďarsko 2021 - 2027, ktorého spustenie sa očakáva v roku 2024 a ktorý ešte viac posilní cezhraničné väzby. Na tento účel už boli v roku 2022 vypracované projekty/balíky projektov, ktoré by mohli tvoriť základ akčného plánu. V rámci projektových aktivít bola vypracovaná štúdia uskutočniteľnosti pre región Dolného Poiplia, osobné rozhovory a workshopy v malých skupinách sa využili na identifikáciu projektových návrhov regionálnych aktérov, ich hlavných technických a odborných podmienok a základných právnych a regulačných podmienok ovplyvňujúcich ich realizáciu (príprava štúdií na prípravu turistického akčného plánu).

Ďalšia príprava akčného plánu bude pokračovať v roku 2024 vzhľadom na podmienky výzvy na predkladanie ponúk.

VI. ZHROMAŽDENIE

Zhromaždenie plánované na rok 2022 z dôvodu volieb na Slovensku do orgánov samosprávnych krajov bolo uskutočnené dňa 18. januára 2023 (ako bolo uvedené v minuloročnej správe). V komunálnych voľbách v Nitrianskej župe bol za predsedu Nitrianskej župy zvolený Branislav Becík.

Pozíciu predsedu Združenia v zmysle Stanov v dvojročnom rotačnom rade vykonáva predseda Valného zhromaždenia župy Pešť, resp. Nitrianskej župy pričom podľa rotačného systému funkciu predsedu združenia v súčasnosti vykonáva Branislav Becík, ktorý prevzal funkciu predsedu združenia od Istvána Szabóa. Valné zhromaždenie opätovne zvolilo Dr. Gábora Popovicsa za riaditeľa Zoskupenia.

Za Nitriansky samosprávny kraj boli do Dozornej rady zvolení Tibor Csenger, podpredseda, a Örs Orosz, poslanec Žastupiteľstva NSK, a za Peštiansku župu Ádám Karácsony, podpredseda, a Róbert Virág.

Zhromaždenie sa oboznámilo správou o stave projektu RE-START, žiadosťami podanými do programu INTERREG V-A Maďarsko-Slovenská republika a do Fondu malých projektov, ako aj prípravnými aktivitami súvisiacimi s projektmi na ochranu historických pamiatok. Valné zhromaždenie prijalo aj plán činnosti na rok 2024 a pravidlá verejného obstarávania.

Na Zhromaždení boli zmenené a doplnené Stanovy a Dohovory zoskupenia s cieľom udeliť pre EZÚS PONTIBUS štatút verejnoprospešnej organizácie (medzitým bol štatút verejnoprospešnej organizácie zaregistrovaný).

Združenie v 2024 získalo od Ministerstva zahraničných vecí a zahraničného obchodu dotáciu na rozvoj projektov a prevádzkovanie v sume 14 miliónov HUF, ktorú v prvom rade aj tento rok vynaložíme v značnej miere na vypracovanie a prípravu vyššie uvedeného turistického akčného plánu, ale chceli by sme poskytnúť pomoc viacerým obciam a iným organizáciám aj na očakávané výzvy Programu cezhraničnej spolupráce INTERREG VI-A Slovenská republika-Maďarsko, aby ich podávané projekty boli na vhodnej úrovni a pripravenosti.

V Budapešti, dňa 29. mája 2024